

GARBA

GAR

G

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

A

GARBA

GARBA

A

GARBA

GARBA

GARBA

A

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

A

recull de notes breus

PACIFISME I MOVIMENT PER LA PAU

XAVIER BADIA I CARDÚS

Per un d'aquells tombs, inesperat, que de vegades dona la vida, fa més de tres anys que estic treballant en temes vinculats a la pau. Primer en la creació de l'Institut Català Internacional per la Pau, aprovada pel Parlament de Catalunya el novembre de 2007, i després posant en marxa i dirigint l'Oficina de promoció de la Pau i dels Drets Humans, al si del govern de la Generalitat de Catalunya.

Aquest fet m'ha portat a endin-sar-me en el coneixement d'un moviment social, el moviment per la pau, dels seus protagonistes, de la seva història i evolució, dels seus objectius, i dels seus plantejaments i, de vegades, discrepàncies internes. Sempre he dit que es tracta d'un moviment molt ric i variat, multiforme i ple de matisos, alguns fortament contrastats.

Val la pena apropar-nos-hi, sense descartar una aproximació futura més aprofundida a la mateixa *Revista d'Igualada*. El primer que cal fer és, segons la meua opinió, distingir entre pacifisme i moviment per la pau.

El pacifisme és el corrent de pensament que s'oposa radicalment a totes les guerres i que considera que cal negar la participació en qualsevol guerra, siguin quins siguin els seus contendents i les seves circumstàncies, el context, etc. És una opció d'arrel clarament

no violenta i d'oposició a tot tipus de guerra. D'altra banda, el terme moviment per la pau engloba els corrents que lluiten contra guerres i conflictes concrets, o contra aspectes específics de les guerres o dels mitjans que s'hi utilitzen.

Per tant, moltes persones poden incloure's o quedar integrades en organitzacions del moviment per la pau, i treballar-hi colze a colze amb pacifistes i antimilitaristes sense ser-ne, contra una guerra concreta, o contra un tipus d'armament, o contra l'ingrés d'un país en una aliança militar, sense haver d'acceptar, en sentit estricte, els postulats antimilitaristes o pacifistes d'arrel no violenta.

Això és precisament el que ha passat al moviment per la pau a Catalunya, on han confluït persones pertanyents a corrents polítics, socials, culturals... ben diversos (pacifistes i antimilitaristes, nacionalistes, llibertaris, socialistes, comunistes...), en importants mobilitzacions com ara l'oposició a la guerra d'Iraq, contra l'ingrés d'Espanya a l'OTAN o contra l'ús de l'armament nuclear.

D'altra banda, als anys vuitanta, el conjunt dels membres del moviment per la pau rebutjava el militarisme, entès aquest com la ingerència dels interessos militars en el sistema polític i econòmic, la supremacia dels valors militars de jerarquia, obediència, disciplina, etc., l'exaltació de l'ús de la força per damunt de les solucions negociades, la pressió per a la fabricació i comerç d'ar-

mament. Però és clar que davant del servei militar i dels exèrcits, hi havia al si del moviment per la pau posicions ben contrastades. Uns defensaven la reforma dels exèrcits, que inclogués la reducció del servei militar obligatori, que regulés el dret a l'objecció de consciència i que potenciés l'entrada dels valors democràtics a les casernes. D'altres van decantar-se clarament cap a la supressió del servei militar obligatori i l'abolició del mateix exèrcit. I encara cal tenir en compte que un sector d'integrants del moviment per la pau, alguns d'ells antimilitaristes, no es consideraven pacifistes, ja que no rebutjaven l'ús de la violència en algunes circumstàncies determinades, i consideraven algunes guerres com a causes justes, per exemple, per l'alliberament nacional o contra un determinat sistema d'opressió.

Cal no oblidar, per tant, que el moviment per la pau és molt variat i que ha tingut, i té, estratègies d'actuació molt diverses. Això sí, ha tingut la capacitat de mobilitzar una part important de la població en determinades ocasions, i ha aconseguit incloure a l'agenda política, social i mediàtica temes (abolició del servei militar obligatori, prohibició de les mines antipersona o de les bombes de dispersió, o la mateixa guerra —invasió de l'Iraq) que han provocat un gran impacte en el conjunt de la nostra societat.